

CATALUNYA SOCIAL

Any IX. Núm. 411

Un any, 10 ptes.— Número solt, 20 cts.

27 d'abril 1929

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DURAN I BAS, 11-BARCELONA

APARTAT 1036
TELÉF. 17605

Traduccions

El mercat català segueix devorant llibres i més llibres. Són ja innombrables les col·leccions que es publiquen a casa nostra, que van fornint de llibres els paladars literaris (no sempre prou refinats!) de la nostra terra.

I en aquestes col·leccions, cal remarcar el tant per cent molt gran que hi vénen a ocupar les traduccions. No és que les obres originals restin enrera, no; és que és tan gran el consum i ha estimulat tant el negoci editorial, que la producció d'aquí no és suficient per a nodrir tantes premses com cada dia roden per abastir el mercat.

La dissort, però, és que les traduccions ho són generalment d'obres reprotables des del punt de mira moral i religiós. Tots els autors del món, des dels clàssics llatins i grecs (que honoren casa nostra) fins a les escoles romàntiques del divuit i del dinou, i fins als autors de nostres dies, van buidant el seu contingut en les intel·ligències catalanes, constantment, diàriament, a cada hora que passa... Sobretot certes biblioteques (com aquesta "A tot vent"; com "Col·lecció d'obres selectes", etc.), semblen fetes expressament per a portar-nos aquí tota la bellesa literària d'un Tolstoi, d'un Dostoievski, però tot el dubte, tot l'atac a principis religiosos (ben groller de vegades, com en "Resurrecció" de Tolstoi), tots els problemes morals, que aquests autors es plantegen continuadament com si el catolicisme no hagués existit mai en el món. Fins "Manon Lescaut" de l'Abat Prevost; fins obres d'escàndol i de ranci anticlericalisme com "La Monja" de Diderot, han trobat aquí uns traductors, uns editors i un mercat.

I pitjor és encara quan els llibres traduïts ho són sobre problemes socials i morals, com "El contracte social" de Rousseau, com la traducció de suara demana En Rovira i Virgili dels llibres de Proudhon, etcètera. Llavors el patrimoni literari no s'enriqueix gens; però el patrimoni moral resta cada cop més malmès.

* * *

Davant d'això, què cal fer? Es veritat, com hem repetit sovint, que el més alt patrimoni de les

grans edicions en català ens pertany a les dretes. N'hi hauria prou amb les tres traduccions de la Bíblia (esplèndides, insuperades fins ara) per a demostrar-ho. Però això no és prou. Tot el que guanyem en les altes esferes literàries potser ho perdem en el poble. Aquelles obres prínceps al poble hi arriben poc. I aquest, en canvi, es nodrirà amb Diderot, Prevost, Dostoievski, ¿Per què no donar-li altres menges més substancioses i menys nocives?

És cert que la populatxeria no podem ni desitgem cercar-la nosaltres. Els espetecs populatxers que produirà, per exemple, "La religieuse" de Diderot no tenim manera de combatre'ls si no és a base d'una depuració de gust (no sols literari, sinó principalment moral i dels grans problemes) que estem molt lluny d'haver assolit. Però ¿per què no posem a les mans del poble traduccions de llibres educadors, formadors, d'estudi, però d'un caient popular i de bon gust? Els llibres de Ferran Brunetiere en els darrers temps; mant escrit polèmic de Lluís Veuillot; i anant a obres més fonamentals i d'assumptes socials i morals; els noms de Frederic Le Play, de Lacordaire, de Tomiolo, de Dupanloup, etc., ¿per què no han de venir a integrar el nostre món literari i no han de trobar una biblioteca de llibres selectes, que aquests sí que veritablement ho foren de selectes en tots sentits?

Tot això és ben conegut aquí; però no és popular, no és patrimoni de tants i tants com arui, sortosament, llegeixen en vernacle. I tinguem la seguretat que el mercat fóra excellent, sobretot a mida que el gust integralment es vagi depurant, ja que en el camí del renaixement han de venir, l'ascensió o la reculada. Tinguem en compte que la intel·ligència, la riquesa, el poder no són més que mitjans; i en canvi, la moral pertany a l'ordre suprem i transcendent de les finalitats que han de presidir tota activitat humana.

I cap missió més bella pels catòlics que la de cercar el predomini de la moral en tot, que la de cercar el renaixement ple, integral, total.

Per què no ho fem?

Què deu ésser la llibertat

III i darrer

L'ENYORANÇA DEL MANEL

El treure del llibret el full del paper de fumar i posar una de les seves puntes entre els llavis per a tenir la mà lliure; el descloure la petaca, posar el tabac a la palma de la mà esquerra i tornar a la butxaca la petaca closa; el treure del tabac alguns tronquets que hi sol haver (no s'hi troben pas cada dia pinyols de cirera), posar el tabac al paper fent canal sostingut a la mà dreta, caragolar el cigarret i posar-se'l a la boca; l'encendre el misto (que és el que es gastava per a fer foc llavors que en venien un bagulet de cent cinquanta per dos quartos) i amb el misto el cigarret, i comprimir amb l'esquena de l'ungla del dit gros la punta encesa per a igualar i comprimir el cremall... heus aquí tot un rengle d'operacions que són fetes en dos o tres minuts i que l'avi Biel anava executant una darrera l'altra amb un sibirisme de fumador que s'està de fumar tant com pot i s'alegra extraordinàriament quan li arriba l'hora.

No dubto que tot preparant l'esca del pecat anava refent en la seva memòria el cas que estava contant i prenent punt per a poder rependre i precisar la narració.

"Es el cas que En Manel, en rebre la meua sollicitació no va tenir pit per a refusar-la i, encara que caminant amb molta recança, com que les distàncies no són llargues, va arribar aviat a casa i es va trobar al davant meu amb el cap cot i la gorra a la mà com un acusat, sense saber, penso, si jo li feia cara de jutge o de padrí, perquè ni gosava a mirar-me. Varem asseure'ns tots dos; ell, però, tan endavant i tan encarcerat en la seva cadira que no crec tingués las cap nirvi del seu cos.

"—Mira, Manel, t'he enviat a cercar perquè sé que estàs murriós i no tens ningú amb qui esbravarte. Vull que em contis el que et passa; m'entens? I vull que m'ho contis tot, sens callar-te res.

"I de quina manera més estranya em va mirar! Com si jo li demanés alguna cosa que tingués i no m'ho pogués donar! Sembla, però, que la meua cara no li va fer tanta por com s'havia figurat, perquè vaig veure com de mica en mica se li esmortia aquella mirada feréstega, com s'anava repenjant en la cadira i afuixant els nirvis, mentre se li obria la boca de mala gana per a respondre:

"—Res; senyor Bielet. Què vol que em passi? Vostè té molt d'interès per mi: l'hi estimo. Però jo... sap?... cregui que no... vaja que no tinc res per a contar-li que valgui la pena.

"—Tu tens de parlar amb mi. *En faré una... en faré una?* Doncs jo vull saber quina en faràs. *Ja n'hi ha prou?* Doncs jo vull saber de què n'hi ha prou. *Aquesta me la pagareu?* Jo tinc de saber com te l'han de pagar els que t'esbronquen. Tu i jo hem d'ésser amics i jo tinc de saber les teves coses... i qui sap si jo trobaré una paraula o una manera... Jo ja sé la meitat de la teua vida i vull saber l'altra meitat. Tinc dret a saber-la, perquè penso só l'únic que et puc servir d'alguna cosa.

"—Així vós sabeu on he passat els anys millors de la meua vida?

"—Sí, ja ho sé: n'haviem tingut llargues converses amb la Tuies planyent la teua desgràcia.

"—La meua desgràcia, dieu? Ah senyor Biel, si vós sabíeu quin és el meu mal i l'arrel de tot el mal humor que tragino! Si us ho dic no em creureu; però posat que vós m'ho exigiu i que amb mi heu estat tan bondadós...

"—Vinga aquesta paraula que espero...

"—Sí, ja us ho diré. Senyor Biel; enyoro la llibertat.

"—Què? Com? què cosa enyores, dius?

"—La llibertat del presiri, enyoro.

"Jo quasi asseguraria que els ulls del Manel es varen humitejar poc o molt; però no fou més que un instant. Els va clavar en la meua faç amb aire de triomf, indagant en mi l'efecte de la seva declaració i, quan em va veure el meu mirar tot sense esma, somrient amb aire protector va continuar:

"—Ja us ho he dit que vós no em voldríeu creure.

"—Explica't, explica't; Manel. Serà tota una lliçó que tu m'expliquis la llibertat que es pot trobar en el presiri.

"—No sé si m'entendreu. És una cosa estranya tot plegat. Voleu que en fem conversa un altre dia? És llarg de contar i ara és tan tard!

"—Tingues-me llàstima. Jo pateixo d'insomnis i si aquest vespre no em desfàs aquest enigma, tu creus que podré aclucar els ulls? Si de primer antuvi t'exigia que parlessis, ara t'ho suplico.

"—Prou; escolteu, si us plau. Fa vint-i-dos anys que vaig sentir pronunciar la meua sentència de cadena perpètua. Vaig haver de fer un esforç per a no riure. Pobre jutge! Com havia agafat el rave per les fulles! L'assassí prou devia estar entre el públic present al judici oral i deuria riure-també per dintre com jo. Tant si em creieu com si no... jo no era el culpable; però no em va caure cap muntanya al damunt. Era massa avorrida la meua vida i jo massa poc estimat de ningú perquè tingués gran pena de la sentència. A mi tant em feia i també sabia que ningú no havia de patir per a mi. Vaig fer cap al presiri de Burgos. Com que jo estava prou tip de dormir damunt dos sacs de palla, res no em va venir de nou. Al capdavant jo sempre havia estat tractat com un rebuig i ben mirat allí pujava de categoria, perquè era un com els altres. Això era als primers dies d'abril passada la Pasqua Florida.

"Portava vuit dies d'establiment quan em van contar que s'havien emparaulat els presos en no complir amb l'església i reclamaven la meua adhesió. Jo em vaig arronçar d'espallles com si la cosa no em tingués cap interès. A fe que no me'n tenia llavors. Tot m'era el mateix: complir o no complir.

"L'endemà, aplegats tots a una rònega sala, el capellà del presiri es va presentar i amb veu un poc temerosa, com d'home que se la pensa, va dir que el qui volgués confessar-se que s'avancés quatre passes. Jo no sé quina mà misteriosa em va donar l'empena. Es ben cert que jo havia pensat no moure'm del lloc i em vaig moure... una... dues... tres... quatre passes i allí vaig quedar palplantat ben sol. Vaig sentir darrera meu dues flastomies repugnants que semblaven sortides del lloc que vaig deixar vuit i tot seguit com una remor sorda de rialles comprimides.

"Sí, senyor; aquell matí jo vaig ésser l'únic a confessar-me. No era pas la primera vegada. A la

Santa Casa d'on sóc fill bé m'havien ensenyat les pràctiques del cristià; però, des que en vaig sortir, només la d'anar a Missa els dies de festa m'havia quedat i més com una mena de rutina que com una virtut. Així no puc dir que fos aquella la primera vegada que em confessava, però sí que fou la primera vegada que ho vaig fer per la meua plena voluntat.

"El capellà era un pobre vellet que, quan em vaig agenollar als seus peus, em va abraçar tot amorós i va posar a l'acte tot el que a mi em faltava i va plorar i tot per mi. I aquell dia va ésser el primer dia de la meua llibertat.

"Vós ja sabeu com són la gent. I pensareu que vaig tenir imitadors i no tardàrem en constituir al presiri un grup que fèiem costat al capellà a les cerimònies, que netejàvem i arranjàvem la capella, que cantàvem, si calia, i jo sempre d'aquell grup en vaig ésser el caporal, estimat i fins considerat no solament dels meus companys sinó també del capellà, del director i dels empleats. A estones no em faltava feina de l'ofici i fins alguna modesta retribució.

"La meua sentència era de cadena perpètua, però un parell d'indults que s'empalmaren em varen deixar lliure després de vint anys. La notícia de la meua llibertat em va caure damunt com una bomba. Jo demanava i suplicava al capellà de l'establiment que em volgués emparar al seu costat, que no permetés que fos llençat altra vegada al carrer. Això no era possible. Pel seu consell vaig tornar aquí amb una almona que em va procurar. I ara aquí em teniu altra vegada avorrit i presoner del dir dels meus companys i excitat per llurs burles.

"Creieu, senyor Biel, que un dia en faré una per a tornar a presiri...

"—Ja ho entenc, Manel; ja sé què vols dir; però això no ho faràs. Són coses que surten bé una vegada. Déu et va donar una compensació a la calúmbia. Ara, però, hi aniries justament castigat i el remordiment no et deixaria viure, ni trobaries aquelles circumstàncies providencials que et varen valer."

I girant-se en aquest punt de la narració a mi em féu:

"—Ara tu em diràs que cosa és la llibertat i on es troba... El qui no la porta dintre rai, ja pot buscar. Déu ésser una cosa així com l'alegria, la modestia, la pietat que venen de dintre més que no pas de circumstàncies externes. Les reixes de ferro, rai; més la treuen la llibertat les reixes morals que un hom s'imposa pels vicis, pels respectes humans, per les modes..."

—Cert, li fiu jo, certíssim, avi Biel; ara, però, em plauria de debò saber com es va acabar la història del Manel i si va tornar...

—I què hi havia de tornar, home de Déu! Jo el vaig pendre al meu servei i el vaig aposentar a la caseta del darrera la nostra i gairebé puc dir que li vaig donar feina o de paleta o d'administrador o de cobrador els deu anys que va viure encara. I fou un home honrat de debò que va estimar-me a mi i a la casa i així treballant sense companys es va atemperar un bon xic de caràcter i va arribar a ésser un home de bon humor a estones. I va tornar a trobar la llibertat que cercava, ei! penso jo.

JORDI ARNAU

Els cants impúdics

El cant eixampla l'esperit. Igualment que tots els altres actes de la nostra vida, el nostre cant ha d'ésser cristià. Hi ha molts cristians que no ho creuen així, puix es complauen en les cançons frívoles, quasi sempre immorals, que avui dia per dissort tan sovint es senten pels nostres carrers i places, en el treball i en les llars, fins en algunes que es diuen cristianes.

Els desgraciats de la naturalesa són els més constants propagadors d'aquesta mena de cançons. Cecs, coixos i altres esguerrats, els veureu pels carrers voltats d'una rotllana de públic badoc que amb una gran atenció, com si es tractés d'esbrinar un gran secret, escolten aquella cantarella ben o mal entonada i després adquireixen aquella fulla de color amb dibuixos grollers i algunes vegades obscens.

En les primeres fileres d'aquesta rotllana veureu també uns caparronets d'infant, que ja han après de cor les paraules i la tonada d'aquella cançó impura, plena de sutzura. Pobres infantons, amb aquests cants formen llur esperit innocent.

També entremig d'aquella gent veureu unes quantes jovenetes que, aprofitant qualsevol encàrrec de la mare o del taller, estan allí procurant no deixar passar desapercebuda cap estrofa a fi de poder retenir aquelles insanes cançons; si elles no les sabessin restarien en ridícul davant les companyes de treball que posseeixen quasi totes un exemplar d'aquella darrera cançó de moda.

En les llars de l'anomenada classe alta i que vol passar per cristiana també hi entren aquestes cançons; les damiselles, que no s'atrevirien a deturar-se davant de cap d'aquestes rotllanes, les introdueixen. Les han sentit al teatre i els plau recordar-les a la llar, cantant-les malgrat llur immoralitat. Les pobres noies que estan sota llurs ordres amb el qualificatiu de serventes, també les volen apendre per a poder igualar-se a la senyoreta. I com que elles no assisteixen a aquells tes on la senyoreta, amb veu melodiosa, cantarà algunes cançons apreses al teatre, les adquireixen a aquell ceguet de la cantonada que els en facilita una fulla de color on és estampada la lletra.

La gent de responsabilitat no hauria de deixar cantar a llurs servents o dependents cap d'aquestes cançons immorals. Es que no recorden el precepte diví d'estimar-nos els uns als altres, per pobres i miserables que siguin els nostres germans? Es que han oblidat que tots tenim l'obligació de procurar el major bé possible tant espiritual com corporal als que viuen sota la nostra teulada?

Una lliçó cantada s'aprèn més fàcilment que no pas recitada; hi ha infants que us sabran cantar qualsevol oració del Catecisme, més aviat que recitar-la. El cant va molt endins del cor, es queda allí, i costa molt treure'l. Per això el cant impur causa tants estralls entre la joventut.

Si perseguiu les males lectures no hem de descurar la cançó impúdica de la fulla de color venuda pels carrers per aquells que, no tenint-ne prou encara d'ésser desgraciats ací a la terra, en volen ésser també en l'eternitat.

Hem de combatre-la, costi el que costi, hem de substituir aquestes fulles per altres de cançons morals. Quan fem caritat a algun germà que allargant-

nos la mà ens ofereix aquesta fulla, destruïm-la, fem-li comprendre el mal que fa. El mal llibre es combat amb bons llibres, doncs també la fulla de la cantarella impura ha d'ésser combatuda amb aquelles cançons tan nostres i tan cristianes. Per què les editorials catòliques de la nostra terra no podrien imprimir unes fulles de caire popular i a preu mòdic amb cants cristians o almenys morals? Seria un gran encert que mereixeria l'aplaudiment de tots els catòlics.

Ai ceguets, estimats meus, per què us serviu de la vostra desgràcia per a ésser instruments de Satanàs? El Bon Déu en els seus impenetrables dissenys no us ha privat pas de la vista perquè l'ofengués-

siu, sinó per a fer-vos amb la vostra santa resignació més planera l'entrada al cel. Recordo ara el fet d'un ceguet que sempre estava cantant i ple d'alegria; un dia li preguntaren la causa d'aquesta alegria i respongué: "Abans, quan posseïa la vista, ofenia Déu; ara que em veig privat d'aquest sentit, no l'ofenc; prefereixo mil voltes ésser més agradable a Déu sense vista i sense pecar, que no amb aquest sentit condemnar-me." Quina lliçó més gran de resignació ens dona aquest ceguet!

Com haurien d'imitar-lo els que viuen submergits dins les tenebres!

JOSEP ORIOL GONZALEZ I CANALS

Notes volanderes

Un periodista benemèrit que entén molt en coses de mar, parla de l'abaratiment del peix a la nostra ciutat, on sol menjar-se molt car i no sempre bo. Les dades que dona demostren que la intervenció dels intermediaris en el negoci del peix és ruïnósíssima per a Barcelona. Es d'esperar que tindran alguna eficàcia les informacions del benemèrit periodista.

Molta gent es pensa que la moda dels esquerrans que ara priva, és una moda moderna. Ja fa molts d'anys que es porta. Als temps feliços de la Regència, fins va haver-hi un partit, purament madrileny, que en deien dels *zurdos*. Eren molt eixerits, però també força ridículs. Si fa no fa...

Anem a dir, però, que dona molt el joc d'esquerra, segons diuen.

Un nou acadèmic de la Llengua ha descobert uns nous horitzons filològics espantosos. Hom ja no sap, en ordre a l'idioma, si és català, valencià, mallorquí o gallec. Es veu que tots som uns ara. Sempre se'n sabes de noves!

La campanya de redempció econòmica de la Comarca de les Gabarres, assolada pels incendis terrífics (que tots recordem encara amb espant), portada a cap amb zel d'apòstol i lletres de foc pel nostre insigne amic el patriarca de les lletres catalanes, En Joaquim Ruyra, que al principi semblava que no havia de poder desgellar la crosta de glaç amb què arreu ensopegava, ha rematat amb un èxit total, esplèndid, tal com es mereixia la noblesa de la causa i el prestigi del seu defensor. No cal dir que ho celebrem amb tota l'ànima.

Quasi el mateix dia arriba a les nostres mans un simpàtic periòdic, paladinament catòlic, amb un gran anunci d'un diari netament sectari, i un prestigiós i vell col·lega, també catòlic, titllant de llegenda bíblica la història de Judit, paret per mig d'un article mestriol sobre un dels llibres cabdals de l'Antic Testament.

Que no hi ha malícia?

D'acord.

Però hi ha descuit, o ignorància.

I els temps no comporten pas descuits o ignoràncies d'aquesta mena.

Els nostres esquerrans treballen com a dimonis per arrabassar-nos el jovent i fer-se amos del moviment cultural modern. Cal només passar la vista pels quioscos i aparadors de llibres i publicacions noves per a fer-se càrrec. Del carrer pot ben dir-se que en són amos. Del teatre i del cine també.

Ens queden als catòlics les esglésies i els convents, però aquestes ja ens les deixen els esquerrans, confiats que de tant en tant no faltará un Lerroux que hi cali foc i faci... desaparèixer els seus habitants.

I ara ens preguntaran els catòlics babaus què cal fer per evitar-ho.

Ço que fan els esquerrans per a fer-ho: premsa, premsa, premsa!

El primer monument amb què ensopegaran els forasters de l'Exposició Universal de Barcelona que arribin per l'estació del ferro-carril del Nord, serà un monument arruïnat abans d'acabar-lo. El cas, de tan curiós i tan gros que és, de segur que cridarà fortament llur atenció. Però com que es tracta d'unes Escoles monumentals i a Barcelona estem tan bé d'Escoles...

Festa Patronal a "Foment de Pietat"

El dia 27, diada de la Mare de Déu de Montserrat, "Foment de Pietat" celebrarà la seva Festa Patronal, amb una Missa de Comunió, amb plàtica preparatòria, a les vuit, en la capella del Palau Episcopal.

La Junta Directiva hi convida a tots els seus socis, així com els de la "Biblioteca Balmes", els de l'"Apostolat de Missions i Exercicis" i els de l'Obra del Culte", confiant que voldran acompanyar-nos en el convit eucarístic amb un sol cor i una sola pregària.

Barcelona, abril de 1929

NOTA. — Ens cal advertir als nostres amics que enguany, estant ocupades de paper les nostres sales i dependències, mentre és ampliat el nostre Casal, no ens és possible celebrar la reunió a la tarda, ni les conferències de Primavera que celebràvem cada any, per aquest temps, a la Biblioteca Balmes.

“De conditione opificum”

Cal felicitar el nostre bon company i redactor en cap En J. Civera i Sormani per l'edició catalana de l'Encíclica *Rerum Novarum*, que ja és la segona que ell publica, formant part la primera del volum *Lleó XIII i la Qüestió Social*. Si el nostre amic vol especialitzar-s'hi, poques feines tan lloables i de tan útil perspectiva com la d'escampar i fer estimar i conèixer la Carta Magna dels obrers, font doctrinal i norma d'acció tant més sàvia i admirable com més s'estudia. Hi ha moltes formes, alguna d'inèdita, per a editar la immortal Llettra pontificia, i gosariem suggerir a En Civera la conveniència de dotar també a la nostra gent treballadora i social d'un text subdividit i numerat amb epígrafs analítics com el de l'Acció Popular, o bé d'un manual articulat i orgànic amb aparell de notes com l'edició Tiberghien, o bé un manual analític i pràctic com el de l'Acció Popular francesa. Però encara no seria aquesta la forma ideal; hom somia veure confrontat el text llatí i la versió en llengua vulgar, subdividint l'original igual que la traducció, acompanyada aquesta d'un ample comentari, i seguida d'un apèndix amb els fruits de l'Encíclica, com l'obra clàssica de Max Turmann o el fascicle de Louis Coirard. Hi ha, doncs, camp per córrer i no altra cosa sinó encoratjar i aplaudir, farem a l'intelligent treballador que apliqui el seu temps a tan encertada feina. Obrers i patrons, treballadors i homes de ciència li estaran agraïts.

Ja ho vaig escriure un altre dia: mai com ara que un hom veu com descarrila alguna ànima caritativa i ben intencionada, i que un hom tem de quina fàcil manera podria arrossegar a moltes, admira la sobirana i providencial lliçó d'autoritat donada pel gran pontífex establint les fites i els marges, dins de la qual el corrent de la generositat cristiana, de la pietat envers els obrers i els pobres ha de funcionar per a ésser justa i fecunda. Mai com ara al davant dels casos que veiem d'indigestió de lectures i de bullidera fantàsica de les ments, hom agraeix i venera l'afirmació de la doctrina social segura i sòlida. *Oportet haerere esse*. Els qui escullin la trista subjectivitat de provocar les discussions al voltant d'aquesta doctrina, hauran de presenciar a costa seva pròpia, una victòria més dels principis immutables de l'ordre social cristià, dels quals l'Encíclica de Lleó XIII és la manifestació més triomfal en l'època contemporània. Si la *Rerum Novarum* no s'hagués dictat, neixerien entre nosaltres els utopistes a cada cantonada.

El gran mèrit i valor d'aquesta encíclica està, no en que prediqui coses noves, com tal volta hi ha qui pensa, atenent a les dues paraules inicials, que tothom, fins els profans en llatí, saben que parla de *coses noves, novetats*. Hauria de designar-se aquest document amb la frase total *Rerum novarum semel excitata cupidine*. “Un cop desvetllat l'afany de novetats”... Perquè el veritable sentit de la llettra pontifical no és pas el de seguir i secundar aquesta *excitada cobejança de coses noves*, aquesta “*set d'innovacions* que s'és apoderada de les societats i que les té en una agitació febril”, com diu la versió francesa. Ço que el Papa va fer en mig d'aquesta febre, afany i cobejances és mostrar i afermar les *coses permanents*.

Una d'aquestes coses permanents és la propietat privada, i el Pontífex l'aferma i consolida i en rebla el concepte declarant-la inviolable i remarcant la seva naturalesa essencial de *permanent i fructifera*. Per això és que a un hom li roda el cap en llegir de vegades coses tan extravagants com que l’“Església no té doctrina en matèria de propietat”, afirmació amb la qual s'apressen a obrir la porta a les velleïtats collectivistes. Perquè si a l'Església efectivament li fossin indiferents les diverses formes en què pot hom concebre la propietat no hi hauria per què privar l'entrada dins el clos ortodox a totes les novetats, a totes les gosadies, i no sols podria ésser ortodox el collectivisme, sinó també, per exemple, el liberalisme i l'esclavitud. I si l'Església avorreix l'esclavitud és perquè existeix una doctrina segons la qual l'home no pot apropiat-se de la persona d'un altre home. I tenim ja en aquesta base sòlida, indestructible, un dels capítols de la doctrina ferma, segura i positiva, clara i terminant de l'Església en matèria de propietat, doctrina tan indiscutible, que el Papa expressa per tota la llargada de la Carta, la temença que siguin els obrers portats o pel capitalisme o pel socialisme a aquella esclavitud que és l'antítesi de l'estat social aprovat per l'Església cristiana.

Altres d'aquestes coses permanents és el respecte al fruit del treball, que és la font de la propietat, i que a ningú no pot ésser arrabassat, respecte que ha de començar per fer-se efectiu declarant intangible el jornal del pobre, inviolable la retribució de l'obrer, posant-la a cobert no sols de la rapacitat dels patrons liberals avars i sense entranyes, sinó dels socialistes i utopistes que volen ficar mà en aquell jornal sagrat, que volen esterilitzar-lo, fer-lo improductiu, impedir-li la funció reproductiva i l'estalvi, reduir-lo a espècies inestables i fungibles, equiparant el fruit de la suor de l'home amb la ració dels animals. La dignitat del pobre, expressada en la llibertat de fer del seu jornal l'ús que vulgui, dignitat i llibertat que els collectivistes trepitgen, principi immutable de l'ordre social cristià, ideal de justícia que l'Església lluitant segles i segles contra l'esclavitud va proclamar, és l'Encíclica *Rerum novarum* que la recorda i exigeix i vindica com a dret permanent de la civilització catòlica.

Una tercera d'aquestes bases immutables és el dret d'associació, consubstancial a la natura humana, dret que havien violat primer l'exclusivisme corporatiu i després el liberalisme revolucionari, despòtics tots dos, perquè ultratge igual fan al dret natural els qui no deixen associar com els que fan associar per força, emanant l'associació de la llibertat i dignitat humana. Aquest dret era negat als obrers, primer pels governants i patrons fills d'un ordre polític i filosòfic revolucionari; segon, pels socialistes i afins, que volien fer associar tots els obrers per força en les associacions sectàries. Lleó XIII no inventa cap dret específicament obrer: recorda i proclama que l'obrer és home i que té, per tant, dret perfectíssim, primer a associar-se per a tot fi honest i lícit, i per tant per a la defensa i millora dels seus interessos, i segon a no associar-se amb qui no vulgui, i a associar-se amb qui vulgui, i per tant a associar-se ells amb ells els

obrers, no ja amb exclusivisme professional, sinó els obrers cristians, unint a la vegada la professió i l'esperit. D'aquesta vindicació pontifical d'un dret constant de l'home, i per tant d'un dret natural a l'home en sa condició d'obrer, i d'un dret redoblat en l'obrer cristià, nasqué o es desenrotllà l'associacionisme cristià obrer, o en altres termes el sindicalisme catòlic.

Ben a gratcient no fa gaire se m'atribuïa una actitud contrària a la sindicació catòlica. Això és una prova de la superficialitat amb què hom llegeix i del tant-se-me'n-dóna amb què judica hom problemes o aprecia qüestions greus i delicades. Que jo sigui contrari a la sindicació catòlica està desmentit, primer pels fets, tota vegada que jo, que em guanyo la vida en una professió ben determinada, sóc SOCI actiu de l'associació catòlica dels obrers de la meua professió, que existeix a aquesta ciutat, i segonament està desmentit per tot el que jo he escrit. Fer la crítica de la sindicació no vol dir anar contra la sindicació, sinó examinar i estudiar si els objectes i procediments responen en molts casos al fi que es proposa. D'una manera concreta hem analitzat l'abast de l'anomenat *dret de vaga* i els límits del mateix *dret de sindicació*, i hem defensat, això sí, amb tota la convicció i tota l'energia, fundant-nos en l'essència mateixa d'aquest dret, i emparant-nos sempre amb els textos i esperit de l'Encíclica, que aquest *dret* no pot jamai convertir-se en un *deure individual*, del contrari quedaria igualment trepitjada la llibertat i dignitat de l'home, perquè, segons ja hem dit, i segons clarament es desprèn de la doctrina pontifícia, tant atempta contra elles el qui impedeix associar-se com el qui coacciona i obliga a associar-se per la força. I això ho hem sostingut fundats especialment en els rius de sang, sang obrera principalment, que aquest tràgic malentès del *deure de vaga* i del *deure de sindicació* han fet córrer, i més que enlloc a nostra terra. I per fugir d'aquest horrible i sagnant equivoc, que tants obrers ha dut al cementiri, a l'hospital, a la presó, a l'exili i a la misèria, hem esmerçat i esmerçarem mentre tinguem vida, les nostres forces *desaconsellant* als obrers aquesta arma suïcida de la vaga. I *desaconsellant-la* especialment a les entitats obreres catòliques, per tal que siguin veritables associacions obreres de pau, tal com vol el Papa, i no de guerra, tal com els socialistes prediquen.

Tant lluny estic jo d'ésser enemic de l'associació obrera catòlica, que des d'ara anuncio, sense pretensions de profeta, que un dia o altre es farà a nostra terra l'associació cristiana dels dependents de comerç catalans, modalitat que no existeix dintre el nostre camp societatari, i que és d'absoluta necessitat, però que en les circumstàncies actuals és illusori pensar en realitzar-la. A la constitució d'aquesta entitat, si no l'acció personal nostra — perquè no ens ha fet la Providència homes d'acció, — no serà estranya la nostra doctrina i propagandes.

Una altra de les veritats fonamentals de l'ordre cristià és el respecte a la família, i d'una manera especial a la família pobra, la família obrera. L'amorosa sollicitud de l'Encíclica vetlla i cova com una mare la llar del treballador, i ultra defensar l'estabilitat del seu patrimoni, el dret del pare a subvenir les necessitats i preparar l'esdevenidor als seus fills amb béns estables i duradors, preconitza i és la glòria del moviment social catòlic el salari familiar. El corrent que en ciència social s'ha desvetllat al voltant

d'aquesta iniciativa del salari familiar és un dels mèrits més eminents de Lleó XIII i un distintiu de l'escola social catòlica, segons diu Max Turmann. I, contrast eloqüent, els collectivistes no en volen saber res de salari i deixen anar contra la família reticències ben poc conformes amb l'esperit d'Aquell que ens ha donat per exemple social del seu pas per la terra la seva constitució domèstica en el tipus de la Sagrada Família, reticències que són ressons de la conspiració socialista contra l'aglutinant natural de la societat, contra la família que "existeix de fet abans que la societat civil i els drets i deures de la qual són anteriors i més immediatament naturals que els d'aquesta", com diu textualment Lleó XIII.

Quantes altres veritats antigues recobren nova força per aquest document, far de claror en la boira i en la mala mar de les idees, ara per En Civera feliçment actualitzat entre nosaltres altra vegada!... Avui que d'una Setmana social es comença a parlar ocasió seria per a prestar a l'ensenyament pontifici un nou jurament de lleialtat, i convindria certament que els camps es destriessin: funambulismes, cavil·lacions sofisticades no poden tenir entrada en el clos fidel. A un costat els deixebles de l'Encíclica, de la tradició, del dret natural, de l'orde social cristià. A l'altre costat els fantasiosos propagadors del collectivisme.

R. RUCABADO

EL LLIBRE DE LA PARAULA DE DÉU

LA SAGRADA BIBLIA EL NOU TESTAMENT

VOLUM I

Els Evangelis i Fets dels Apòstols

Ha sortit ja el primer volum de la SAGRADA
BÍBLIA que publica l'«Obra del Sant Evangeli»
de FOMENT DE PIETAT

CONDICIONS DE VENDA

Edició de doble text: llatí i català . . 8'50 Ptes.
Edició de text llatí sol. 6'— »
Edició de text català sol. 5'— »

Totes aquestes edicions van enquadrades amb finíssim pegamoid, imitació de xagrí.
Enquadernacions més luxoses de distints preus.

Déu i nosaltres ⁽¹⁾

(Continuació)

Passem ara a una altra categoria de creients. Per aquests Déu no és una pura força, una pura energia, no és un ésser imprecís, apartat infinitament de la criatura, desinteressat estranyament de l'obra més excelsa del seu poder, que és la criatura humana. Aquests deistes que vull ara definir admeten a gratificant un Déu personal, com els cristians. Però tenen, segons ells diuen, una idea tan gran, tan excelsa, tan sublim de la seva majestat, que troben indigne d'ell que s'ocupi i es preocupi de les seves pobres criatures. Ell tot el més els ha donat l'empenta inicial. "Apa, camineu; endavant! i ja us arreglareu!" Un Déu personal que crea, que engendra, és en realitat un pare de les seves criatures. Però aquests deistes han inventat una mena de pare tan original, tan desnaturalitzat, quan han aplicat a Déu el fet de la paternitat, que francament trobem més lògica o menys il·lògica i absurda aquesta idea de paternitat aplicada pels del grup anterior al concepte d'un Déu impersonal. Amb el concepte impersonal encara podríem tolerar i trobar lògica aquesta estranya inhibició de Déu; però admetre aquesta inhibició ensems amb la paternitat d'un Déu personal, és l'absurd fins a curullar la mesura.

I això, no obstant, quants cristians, quants catòlics, sobretot entre els qui se les donen d'intel·lectuals, tenen arrelat inconscientment en el fons del seu cor aquesta falsa, aquesta absurda idea de Déu. Un Déu gran, sí, molt gran, tan gran que no es preocupa dels pobres homes, com l'home no es preocupa de les formigues que trepitja en el seu camí! Jo almenys he tingut de sentir moltes vegades aquestes idees de llavis d'homes que es diuen catòlics, i que compleixen les pràctiques de la nostra religió. Quina ignorància dels fonaments vius de la nostra fe no suposen aquestes idees!

Precisament la nostra fe cristiana arrenca essencialment de la idea de Déu omnipotent com a pare. Quan Jesucrist ens ensenya a pregar, ens fa adreçar la nostra pregària encapçalada amb aquelles consoladores paraules: *Pare nostre que estau en lo cel*. Tota la nostra fe deriva en totes les seves manifestacions d'aquesta idea tan senzilla, tan fecunda i tan humana en la paternitat de Déu. Ignoren aquests catòlics amb pretensions intel·lectuals que temen enllopar Déu fent-ne un pare sol·licit de les seves criatures humanes, ignoren, dic, que la grandesa de Déu no està pas exclusivament en la seva omnipotència; Déu és més gran encara per la seva bondat, per la seva misericòrdia, pel seu amor. "Hi ha moltes coses difícils de comprendre en Déu, diu el P. Faber; però allò que menys es comprèn són els excessos del seu amor". Si en alguna cosa es distingeix el cristià dels creients de les altres religions és en aquest concepte que té de Déu com a pare, concepte sublim que Jesucrist vingué a ensenyar per primera vegada

doctrina. En un dels darrers números de *Catalunya Social* aquest cristianíssim i catalaníssim escriptor que es diu Jaume Raventós, glossava amb paraules d'unt inefable tendror aquest sentiment filial envers Déu que és el senyal característic del ser cristià: "Doncs és això el que farem, diu En Raventós; interessar a Déu en totes les nostres petites coses; en la nostra son a l'hora de llevar-nos; en les nostres curtes i insulses oracions a la matinada; en la nostra feina de cada dia; en les nostres angústies de cada hora; en les nostres converses familiars o en les de societat, en les nostres amistats i fins li podem explicar, si ve a tomb, que ens molesta una mica de migranya o que ens cou l'ull de poll o tal vegada que ens trobem una mica millor o que ens ha passat alguna cosa que ens deixa una mica contents."

Sí! això que deuen trobar tan petit, tan mesquí, tan ridícul els intel·lectuals, de vegades cristians, que tenen la seva idea de Déu, això, i res més que això és el Déu dels cristians, el Déu únic vertader, l'immensament gran, l'omnipotent, l'infinitament savi, que revela la seva grandesa, la seva omnipotència, la seva saviesa precisament en aquesta infinita sollicitud personal envers les seves criatures.

Aquest és el sentit íntim que ha inspirat també aquella dolcíssima pregària que els exercitants haureu recitat més d'una vegada: aquells saborosos *Quinze minuts amb Jesús Sagramentat*. El to d'amor filial esclata allí en unes paraules de la més ingènua simplicitat. "I per a tu, ¿no m'has de demanar alguna gràcia? Fes-me, si vols, la llista de tots els teus desitjos i de totes les necessitats de la teva ànima, i vina, llegeix-la a ma presència."

Quin Déu més petit, quin Déu més ridícul el vostre, pensen i diuen els incrèduls i certs creients intel·lectuals, amb una fina i despectiva rialleta als llavis, quan senten aquesta manera de pregar tan cristiana! Deixeu-los dir i acontentem-nos obrint davant d'ells l'Evangeli i mostrant-los els innombrables passatges on Nostre Senyor ens recomana aquesta actitud infinitívola en les nostres relacions amb el Déu de cels i terra. I si així no es convencen de què en això no hi ha cap rebaixament de la idea de Déu, sinó el més lògic rebaixament de part de la criatura, demanem-los que ens ensenyin ells la manera de pregar a Déu, al seu Déu tan gran, tan inaccessible, que s'han empescat en llurs pseudo-filosòfiques cabòries. Demanem-los, però, primerament si ells resen, si ells saben resar. I si són sincers, ens diran una gran veritat, una veritat preciosa, això és, que ells no resen, ni saben ni poden saber què cosa és oració. I no ho saben perquè a un Déu impersonal o a un Déu personal infinitament allunyat de nosaltres, a un Déu desinteressat de nosaltres, no arriben ni poden arribar les nostres pregàries i oracions. Oh! quina religió! quina fe! quina trista impotència! quin horrible buit! quin esborronador desampar!

(Acabarà)

MANUEL DE MONTOLIU

(1) Conferència donada a la "Lliga Espiritual de Perseverança" de Sant Feliu de Sabadell, el 13 de març de 1929. da al món com fonament essencial de la seva santa

Del món del treball

Comitès paritaris socialitzats

Sovint tenim de parlar ara d'aquests Comitès paritaris on predominen els elements socialistes. Els quals, més que el bé dels seus companys de corporació, miren els interessos del partit, mossegant, de passada, sempre que poden, les prescripcions de l'Església relatives al treball.

Ara és el "Comité Paritario Interlocal de Albañilería de la Provincia de Madrid" (quin nom més rellarg!), el qui, en la Base 21 que té aprovada pel Ministeri del Treball, declara per norma del seu regisme ço que segueix: "Sólo se considerarán festivos o de descanso, a los efectos de este convenio, los domingos, el 1.º de mayo y el 25 de diciembre. Los patronos son libres de señalar otros días como festivos o de descanso para sus obreros; pero con la obligación de abonar los jornales."

I ara cap preguntar: ¿quin dret tenen els Comitès Paritaris per a posar i treure festes? ¿Com poden obtenir semblant aprovació oficial aquestes abusives disposicions? ¿Es que els Comitès paritaris es surten quan volen de l'òrbita legal, autoritzats per a fer-ho, i frueixen d'uns privilegis que cap altra entitat no coneix?

Algú contestarà que la Llei del Descans Dominical ordena solament les festes del diumenge en la vida del treball; però la Constitució, que és la Llei fonamental del regne, declara la Religió Catòlica, Religió de l'Estat, amb reconeixement de tots els seus drets i prerrogatives, i el Dret Canònic està vigent a Espanya, i en una col·lisió de drets guanya sempre el dret primordial, el dret substantiu, el dret essencial. L'Estat pot passar-se sense la Llei del Descans Dominical, però no pot prescindir de la Constitució, sobre la qual s'asseu la seva existència.

Pel camí que ara anem, farem cap a una anarquia per de prompte mansa, i després irada i incoercible.

Conferència interessant

L'ha donada al Círcol de la Unió Mercantil de Madrid, don Manuel Cañete. Entorn d'aquesta idea fonamental: "la riquesa d'un país depèn de la major o menor quantitat de treball esmerçat", féu interessants disquisicions, demostrant-la bé. "La riquesa és paral·lela al treball". "Es ric el país que es basta a ell mateix". "Cal modificar el percentatge de les professions". Evidentment està desproporcionat.

Hom no sap per què, en llegir aquesta Conferència recorda aquella resposta d'un home de negocis de la nostra terra a qui es preguntà la raó del constant encariment de la vida, resposta que li va sortir com una escopetada: "*perquè no es treballa!*"

Un acte partidista

Els membres del Labour Party, de Manchester, han expulsat del partit el conseller municipal, Mister Lundy, perquè en l'última elecció parcial va pres-

tar el seu apoiament al candidat catòlic en compte de treballar pel candidat del L. P.

Aquest acte *ab irato* tindrà repercussions en les eleccions pròximes perquè ja és sabut que dintre al L. P. hi han molts elements catòlics que li presten ajut en determinades condicions.

Contracte del treball modificat

S'han introduït algunes modificacions al Contracte de Treball per a les Obres públiques de Foment, que es fan aplicables als altres Ministeris i a les Diputacions i Ajuntaments.

El treball en les mines de Tharsis

Encara que el conducte per on s'escolen les notícies és un xic tèrbol, és probable que hi hagi quelcom o molt de veritable, i cal que es sàpiga.

El treball és dur, i n'hi ha bona part a preu fet. Hi prenen part, en feines fatigoses i llargues, dones i nois, guanyant de 6 a 8 rals diaris llevat els dies de mal temps que no passen de la meitat.

Els obrers millors ja poden estar contents si surten a raó de 4 a 5 pessetes diàries.

La jornada dels preufetaires arriba a durar dotze horas. Allò dels tres vuits...!

De les cabanes de la Companyia explotadora on viuen els obrers, val més no parlar-ne...

Però cal dir que l'entitat que així tracta els treballadors és la *The Tharsis Sulfur and Copper Mines Ltd.*, domiciliada a Glasgow, la qual aquest últim exercici econòmic, amb un capital de 1.250.000 lliures esterlines s'ha repartit un benefici net de 122.029.

Comentem tot això?

Valdrà més encomanar que cadascú ho faci sol, i si de tot això n'està informat el Govern, que es recordi que es tracta d'espanyols i d'anglesos...

Els obrers de la fàbrica d'autos, *Citroën*, han demanat a l'Empresa que els doni permís (i ja el tenen) perquè en hores extraordinàries, i com particular obsequi, els deixi treballar en un auto que volen regalar al Papa Pius XI, que s'ha mostrat emocionat i agraïssim d'aquest obsequi.

Han disminuït els obrers sense treball a Anglaterra, Alemanya i Itàlia.

Les vagues d'Austràlia, que per tant de temps flagellaren aquell país, van liquidant-se. Les fàbriques van obrint-se de nou i la tranquil·litat es restableix.

El Ministeri del Treball ha denegat, per R. O., la petició del Consell de les Mines d'Almadén i d'Arrayanas perquè fossin exceptuades de la llei del Descans Dominical, per motiu que sols treballen sis hores cada tres dies.

A Estokolmo es declararen en vaga els oficials marítics per haver-se'ls negat l'augment de sou que demanaven.

Mossèn Francesc Otzet i Vall

Era per l'abril de l'any 1897, fa doncs, 32 anys, que morí de rector a Sant Pere de Riudevilles aquest zelosíssim rector després de disset anys d'haver ocupat la rectoria d'aquest poble del Penedès. I ara, amb motiu de la translació de les seves cendres a la capella del Santíssim de l'església parroquial, que ha d'haver estat feta el dia 14 del present abril, ha fet cap a les nostres mans una *Breu notícia biogràfica* de l'esmentat rector en la qual no consta nom d'autor, però que es veu ben bé que és feta d'algú que el coneixia íntimament i que l'estimava.

En passar els ulls per aquest fullet, com que so fill del Penedès i extremadament amant de la meua terra, anava refent la memòria de les meves excursions de jove caçador per les vessants del Noya riu amunt fins la confluència amb la de Riudevilles i després sempre amunt per aquesta fins al poble de Sant Pere. No! Per aquest camí jo no m'havia mai atrevit entrar al poble i menys a la rectoria. ¡Amb aquell barret de segador destrenat! ¡Amb aquell vestit esfilagarsat per les vergassades dels sarments! I amb aquell sarró buit de mal caçador!

Canviem, doncs, d'itinerari. No que sigui més llarg ni més curt, sinó solament més civilitzat. No pas que em posi planxat, no, però sí unes esparidenyes blanques, un vestit de fil allisat amb la planxa fa dos dies, un mocador de seda blanca lligat al coll, una gorra de piquer amb visera de cuir al cap. I així, assegut a la tartana tirada pel *Niño*, més mansoi que un anyell i més trotador que un trumfo, les empenia camí amunt i després avall fins a Sant Sadurní i després per la carretera de Sant Quintí enllà. Tanmateix així s'arriba més net i més presentable, i més descansat i més aviat. Sí; fou així com jo havia visitat més d'una vegada el poble de Sant Pere de Riudevilles i la seva rectoria. Però certament no guardo memòria de Mossèn Francesc Otzet. Tant que m'agradaria ara poder dir que l'havia vist i li havia parlat. No ho puc dir. La lectura, però, de la seva biografia evoca en la meua ànima la memòria d'altres grans figures pastorals conegudes i tractades entre totes les quals es pot establir un veritable parentiu espiritual, perquè tots han estat fills de la mateixa pàtria, fins i tot sarments del mateix cep vivificats per la saba de santedat que els puja de la soca Jesucrist. Si així com les Comunitats religioses solen tenir historiadors que deixen escrites les biografies d'aquells individus que excel·leixen per la seva actuació, pel seu saber i per la seva virtut, i perpetuen d'aquesta manera llur memòria en la comunitat i en la societat, els rectors tinguessin els seus historiadors, amb quines figurasses ens trobaríem tan plenes d'empenta, de zel, d'esperit de sacrifici, d'heroisme! Si un hom amb una dotzena i mitja que n'ha conegut ha vist el que ha vist i pot contar coses tan grosses, què no fóra si tinguéssim tots un aplec de biografies que ens permetés eixamplar la mirada a molts i a molt lluny!

Hi ha hagut cada rector pels nostres pobles! Els vells de Sant Sadurní encara serveixen la memòria de Mossèn Jaume Ullastre (fa més de quaranta anys de la seva mort), constructor de l'església suara eixamplada i acabada, de la capella del cementiri, del col·legi de monges; d'aquell home emprenedor que s'es-

timava més que li deixessin dos mil duros que no que li'n donessin mil, perquè més coses feia amb dos mil que amb mil i al cap d'allà era Déu Nostre Senyor l'encarregat de tornar les deixes; d'aquell rector que no podent ja dir missa en la seva darrera malaltia, mentre el metge estava informant els amics aplegats en el temple a la Missa baixa que teníem rector per pocs dies, el veírem amb gran estupefacció pujar a la trona esquàlid i cargolat a llegir les festes de la setmana; d'aquell que en la seva darrera malaltia s'hagué d'acusar la seva germana que el cuidava que, no havent trobat ni una pesseta al calaix, n'havia tret dues de la capta pels pobres per poder fer brou per al senyor Rector. Si hi hagués qui escrivís la seva biografia!

També coneguèrem Mossèn Isidre Solsona, rector d'Ordal, que no deu fer sinó mitja dotzena d'anys que passà a la Glòria, estimat i venerat dels feligresos i tant més com més pobres, home humilíssim que atribuïa a faltes i negligències seves tots els mals que li queien damunt i a habilitats dels altres tots els èxits i que pel bé del seu poble va ocupar la rectoria més de quaranta anys guardant la fe cristiana i els bons costums dels seus feligresos, fins el punt que en la comarca vingués a ésser com un poble excepcionalment edificant. Què no podria dir d'ell algun feligrès que li sabés tota la història i li hagués seguit tots els passos!

I d'aquell rectoràs de Sant Andreu de la Barca que es digué mossèn Joanico que governà el seu poble, si no ens enganya la memòria, trenta vuit anys, tan pobre per a ell que vivia miserablement estalviant la roba, el menjar i la llum i menjava amb plats negres i coberts de fusta; tan caritatiu amb els pobres que els dava tot el que podia; tan magnífic amb Déu Nostre Senyor que li va bastir un dels temples millors i més ben decorat del Baix Llobregat. Què de coses hem sentit dir d'ell (ja deu fer dotzena i mitja d'anys del seu traspàs) que haurien de quedar escrites per a estímulo i exemple dels presents i futurs pastors d'ànimes!

I no ens pensem; que també en trobaríem molts i molts entre els vivents dels quals podríem dir que no és feta la llum per a tenir-la amagada sota del mig quartà. Però que s'atreviria a llençar llurs noms al públic contradient els imperatius de la modèstia?

Totes aquestes idees i records m'ha suggerit la lectura de la biografia de mossèn Francesc Otzet, rector de Sant Pere de Riudevilles des de l'any 1880 a 1897, intensificador de la pietat en el seu poble, promovedor de vocacions eclesiàstiques, pare dels pobres, estudiós i piadós en la seva vida íntima, pobre d'esperit i de butxaca, i hem pensat que a molts i molts de la seva classe es podrien aplicar aquelles paraules amb què l'autor dona fi a la biografia:

"La vida que acabem d'estudiar breument tingué sempre, sense sortir-se mai d'un marc senzill, la sublimitat de la virtut heroica... No hi han corbes a la seva vida, no s'hi troben defalliments, fou sempre el mateix, un imitador de Crist en la pràctica de la virtut humil i silenciosa. Feia el bé sense moure fressa, practicava la virtut sense fer soroll. A tot arreu on visqué deixà la *bona olor de Crist* i, malgrat el llarg temps transcorregut després de la seva mort, perdura encara el perfum de la seva virtut i viuen encara les obres del seu apostolat sacerdotal."

La futura Setmana Social

Al senyor Severí Aznar,
mestre en Sociologia.

El nostre periòdic, en les seves campanyes, ha advocat constantment per a la represa de les Setmanes Socials a Espanya. Prou ho sap l'interessant revista *Renovación Social*, òrgan de la Democràcia cristiana, que constantment ha reproduït i s'ha fet eco dels nostres clams.

Hem arribat, en aquest punt, potser fins a la pesada insistència. Perquè hem estat sempre convençuts de l'eficàcia de dites reunions anyals i perquè les hem enyorades sempre. Qui sap si les mateixes diferències entre els catòlics que es dediquen als assumptes socials haurien desaparegut, o almenys haurien trobat un camí de suavització, si l'exposició pública dels temes i la reunió dels homes haguessin pogut mostrar millor les diferències i mostrar com potser no són pas profundes aquestes, entre uns i altres.

Una vegada més la nostra veu s'ha aixecat en aquest sentit, quan hem cregut trobar l'oportunitat d'una d'aquestes reunions amb motiu de l'Exposició Internacional de Barcelona. I hem tingut la sort que la nostra veu arribés al poble i aixequés un veritable plebiscit d'opinions en pro d'allò per què hem advocat. Les pàgines de CATALUNYA SOCIAL es troben plenes d'opinions d'altri, vingudes de totes les contrades de la nostra terra i portades per periòdics de matisació ben diferent, tots advocant perquè els catòlics es reuneixin a Barcelona per a celebrar la Setmana Social, precisament durant l'any del Certamen internacional.

En aquest, la nota social serà fortament donada. Un magnífic palau bastit per la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, amb demostracions plàstiques de l'obra immensa d'aquesta institució; exposició de tota mena de serveis socials en el Palau del Treball; reunió de molts congressos i de moltes assemblees socials de tòniques ben diferents, faran de l'Exposició de Barcelona una palestra on la nota social destacarà fortament, amb marcat relleu.

I aquest magnífic escenari, no haurà d'ésser aprofitat pels catòlics per a un intercanvi de les seves idees socials al mateix temps que per a mostrar la seva virior als altres?

Heus ací el nostre raonament. Millor oportunitat que ara per a una reunió semblant, difícilment la podrem tenir mai. I millor oportunitat per a rependre les Setmanes Socials a Espanya potser difícilment es presentarà en molt temps. Per què no aprofitar-la, doncs?

* * *

Entre les opinions exposades en aquest punt, n'hi ha hagut en el sentit de reunir Setmanes Socials diocesanes. Encara que la idea ens sembla ben aprofitable, creiem de més volada i d'una major eficàcia el que la Setmana Social reuneixi tots els sectors socials d'Espanya. Així no solament portem a cap una obra eficaç en ella mateixa, sinó potser una obra d'agermanament entre catòlics socials, una obra d'enllaç entre les futures Setmanes Socials i aquelles que tan brillant actuació tingueren i que tan fosca-ment acabaren.

També si la Setmana es reunís caldria expurgar vells defectes, que la pràctica de tot el món ha bandejat. Per exemple, l'evitar generalitzacions que avui no tenen ja raó d'ésser. La doctrina en línies generals està ja molt fixada perquè puguem i deguem baixar a temes concrets, i, sobretot, com en les Setmanes franceses, perquè puguem assenyalar un *sujet* d'actualitat si es vol, i deixar-lo esgotat pel que es refereix a doctrina i a les seves concrecions pràctiques.

El cercar veritables especialistes per a la Setmana hauria de constituir preocupació de la mateixa. Però tampoc això no seria cosa difícil, ja que avui, sortosament, els estudis socials han arribat a la popularització i no ens manquen als catòlics mestres i conferenciants sobre qualsevol tema viu d'aquest sector d'estudis.

La forma de lliçons, sense discussió, sense votacions ni conclusions, característica de tota Setmana Social ací i a l'estranger, ha donat tan bon resultat que no hi cap, certament, millorar-la. Així es féu sempre en les Setmanes Socials espanyoles, i així ha de continuar fent-se. No cal, doncs, discutir aquest punt.

I si tot això tenim, i si tot això ens queda resolt entre nosaltres i els de fora, quina dificultat se'ns ha de presentar per a la convocatòria d'una Setmana Social durant l'Exposició de Barcelona, entre els anys 1929 i 1930?

Potser la dificultat pugui raure en l'entitat qui ha de convocar i na d'organitzar-la. Però aquesta dificultat tal vegada podria superar-se prenent la iniciativa una entitat particular, de Barcelona, per exemple, "Acció Popular", molt indicada pel seu caràcter i que ja ha estat assenyalada en aquest sentit per quiscun periòdic de la nostra terra i per elements molt importants dels sectors d'estudis socials d'altres llocs. A la seva invitació, quan hagi estat degudament recollida i aprovada per l'autoritat eclesiàstica, no creiem que s'hi trobessin resistències. I un cop reunida i celebrada la Setmana, seria molt demanar que d'ella en sortís nomenada una comissió permanent de Setmanes Socials perquè anualment les seguís reunint en distintes ciutats de la Península?

Les grans obres són fruit de vegades de modestes iniciatives. I no seria cosa impossible que la gran obra de represa entre el passat i l'esdevenidor en aquest punt derivés de la iniciativa d'un periòdic com el nostre, sempre que ella trobés arreu un eco simpàtic i sempre que fos recollida per una entitat prestigiosa de Barcelona que es prengués el treball (un xic fort, però no tan difícil com pot semblar a primer cop d'ull) de llençar la iniciativa en la forma dita.

Nosaltres hem posat de la nostra banda tot allò que podíem posar-hi: idea, propaganda, eco de les idees d'altri, etc. Però és clar que la premsa no organitza assemblees d'aquesta finalitat, ni és aquesta la missió seva. Per tant, amb aquestes ratlles, que vénen a constituir com un epíleg a la campanya nostra, posem fi a la tasca preparatòria dels esperits que ens hem imposat, i que tan bé i tan espontàniament ha reeixit. Ara són les altres, les entitats de caràcter social, les organitzacions autoritzades,

aquelles a qui toca pendre la iniciativa i transformar-la en realitat.

Serà aquesta un fet? Ho desitgem amb tota l'ànima. I desitgem més encara que aquesta iniciativa nostra, tan repetida de molts anys ençà en les nostres planes, pugui ésser el vehicle per arribar allí

on tal vegada mai no arribarem no trobant-nos tots reunits, cara a cara, mà amb mà, com correspon a germans que lluiten per l'ideal més alt dels temps moderns i de tots els temps.

JOSEP M. GICH

Fem-nos conèixer

Amb motiu de l'Exposició internacional que s'inaugurarà el mes de maig, ens visitaran molts estrangers, però no ens fem pas la il·lusió que aquests estrangers retornaran a la pàtria llur portant a l'esperit una visió justa i exacta de la nostra terra. La gran majoria de gent viatja com les maletes.

No fa molt de temps vàrem veure projectar una pel·lícula d'una casa americana, en la qual es ridiculitzava graciosament els turistes que tenen la dèria de donar la volta al món i no saben copsar les coses belles que s'ofereixen davant els seus ulls. Són molts els rics que viatgen perquè a casa s'avorreixen. No saben sinó admirar les coses banals. Les Agències que organitzen els viatges col·lectius embarquen els turistes com si fossin ramats de bous.

Moltes vegades veient passar pels nostres carrers una caravana de turistes m'he preguntat: ¿quin profit hauran tret de la visita que acaben de realitzar? Segurament cap. Els nordamericans desitgen emocions fortes. A París els enganyen com xarxos. Molts d'ells abandonen la capital de França sense haver-se adonat de l'esforç que realitza en el món de l'art, de la literatura i de la ciència, però en canvi coneixen els llocs d'esbargiment on predomina la nota pintoresca.

Un turista anglès sent molt més, posem per cas, l'atracció de Sevilla que la de Barcelona. A la nostra ciutat no troba l'aspecte pintoresc que l'atrau.

Per setmana Santa els turistes acuden a la capital andalusa, no pas per a satisfer les necessitats de llur esperit religiós, sinó simplement per a delectar-se en la contemplació de coses pintoresques.

Pels voltants de la nostra Catedral i en altres llocs visitats pels turistes, existeixen algunes cases que venen objectes d'exportació. Un turista no adquirirà una pintura o una escultura dels nostres artistes, però adquirirà amb gran complaença el retrat d'una "manola" autèntica o unes castanyoles amb un manyoc de cintes llampants.

Els estrangers que desembarquen al nostre port, en petjar les nostres Rambles, tenen una desil·lusió. La gent vesteix com al seu país i sota les finestres no hi ha grups d'homes que facin vibrar una guitarra. No valia la pena, deuen pensar, d'haver fet el viatge tan llarg per a no veure "manolas" amb un ganivet a la mitja.

Moltíssims estrangers visitaran la nostra Exposició amb el deliberat propòsit de conèixer l'Espanya pintoresca. Quan sigui clausurada l'Exposició i els estrangers hagin retornat a llurs respectius països, seguiran tenint un concepte fals de nosaltres. Si pel fruit es coneix l'arbre, nosaltres voldríem que els estrangers coneguessin els fruits del

nostre intel·lecte. Les màquines exposades en els palaus de la nostra exposició no faran conèixer la nostra espiritualitat.

Caldria aprofitar l'avinentesa de l'Exposició per a posar de manifest als estrangers que ens visitin l'esforç que fa el nostre poble, dintre de les seves possibilitats, per excellir, en el món de l'art i de la ciència. Els estrangers espontàniament no es pendran la molèstia de conèixer l'estat actual de la nostra cultura. Independentment de l'Exposició, haurien d'organitzar-se exposicions d'art, en les quals fossin representades totes les escoles. Tenim artistes excel·lents que poden traspasar les fronteres. Hauríem també de fer una exposició del llibre, en la qual doctes conferenciant estudiessin la personalitat de les primeres figures del nostre món literari. Caldria també fer conèixer les nostres cançons populars i les composicions dels mestres més eminents.

A Suïssa, exploten admirablement les bel·leses del seu paisatge. Tothom sap que en aquell país hi ha prats d'una placidesa virgiliana i altes muntanyes coronades de neu. ¿És que no tenim també bel·leses a casa nostra? El nostre paisatge té una varietat extraordinària. Tenim muntanyes bellament ondulades i platges amarades de llum. ¿Per què no fem conèixer aquestes bel·leses?

Està bé que coneguim Barcelona, que és una gran ciutat, però haurien també de conèixer els bells indrets de Catalunya. En quasi totes les ciutats i viles catalanes hi ha coses remarcables.

Caldria crear un organisme que durant l'Exposició donés facilitats als estrangers per a conèixer els tresors artístics de la nostra terra. Som massa humils i massa indiferents per les nostres coses. En aquesta matèria som una mica desconcertants. ¿Si estimem la nostra terra, per què no la fem conèixer?

No som pas partidaris dels apassionaments i de les exageracions. Atraure els estrangers a so de platerets seria contraproductiu. Damunt de nosaltres hi ha moltes llegendes que ens fan molt de mal. Aquestes llegendes s'han de desfer. Els estrangers, parlem en general, no tenen un concepte just de nosaltres. Ens atribueixen defectes que no tenim i ens creuen partidaris de costums que estan en contradicció amb el nostre esperit. Cal, doncs, que coneguim la nostra ànima i el nostre pensament.

Seria sensible que Barcelona fos envaïda d'estrangers i que aquests en retornar a llur país no coneguessin sinó la façana de les cases de la nostra ciutat. Cal que coneguim l'ànima que batega darrera d'elles.

J. CIVERA I SORMANI

Comentaris

Una gentilesa de "Mirador"

Aquest eco del vell advocat escèptic del Passeig de Gràcia, que no sembla vingut al món per altra cosa que per a xafardejar i donar esplai a la ploma enllotada d'En Sagarra perquè es dediqui a parlar sens interrupció del cabaret i del cock-tail (que a En Sagarra li sembla una novetat) l'altre dia deia que CATALUNYA SOCIAL no la coneixia ningú; només a les redaccions arriba. I això que *Mirador* no ens ha demanat el canvi, encara!

Certament que no hem adquirit la popularitat de *Mirador*, ni la desitgem, és clar. No tothom té aptituds per a pujar damunt un escenari, abillar-se de coloraines, i actuar constantment de pallaso. Certs papers popularíssims sempre, escauen a certa mena de publicacions, mai a la nostra.

Per a "Diari de Mataró"

Aquest estimat col·lega, seriós i ben escrit, sembla que ha sofert una petita molèstia de part nostra pel fet que, equivocadament sens dubte i sols degut a *lapsus calami*, li hàgim estraït un xic el títol.

No era pas la nostra intenció el fer-ho així. Però ens agrada molt el braó amb què el diari mataroní surt defensant el seu títol veritable, braó que ens delata en el seu fons un esperit ben envejable respecte de moltes coses que ens són ben estimades. Felicitem el col·lega i ens en felicitem, prometent no reincidir.

A més a més, tampoc la nostra nota última sobre la col·laboració unificada anava dirigida a *Diari de Mataró* ni a cap diari en concret. Era per a fer la consideració que hi fèiem respecte del sistema emprat en dita col·laboració, ben respectable, però poc encertat al nostre entendre per les raons allí exposades.

Hi ha dos periòdics...

que aquesta setmana última han tingut unes diferències a propòsit de l'actuació de CATALUNYA SOCIAL, sobretot en ço que fa referència a la nostra ideologia.

Un, ben amic nostre, ha dit de nosaltres que no conservem tot allò que no mereix ésser conservat. Ben palesos estan articles nostres atacant un excelsiu conservadorisme, amb motiu del feixisme italià i amb altres motius. I si en qualque moment haurem pogut semblar excessivament conservadors al periòdic atacant, haurà estat senzillament per la *diferència de mides*, i només sobre ço que mereix ésser conservat i sobre allò que no ho mereix.

El P. Miquel d'Esplugues i Cristòfor de Domènech

Aquest caputxi venerable, aquest home de ciència que es troba per damunt de moltes petiteses i sobretot dels insults d'En Feliu Elias, ha publicat un bell article sobre Cristòfor de Domènech.

L'ha dirigit principalment a examinar el cas Domènech en el que fa referència a la seva persona, sense entrar ni poc ni molt en la seva obra que, és clar, des del punt de mirada d'un filòsof com el Pare Miquel, no mereix ésser examinada. Prou ho diu ben clar en judicar de passada la seva actuació de sata-

nisme, refusant-li l'apellatiu de filòsof que ell (i d'altres també) constantment li han volgut aplicar!

Però aquesta pàgina, plena de suavitat franciscana, de comprensió d'un cas patològic de l'esperit i del cos, ha servit als periòdics esquerrans per a molestar altre cop el nostre company Rucabado, dient-li poc més o menys: Veieu, això és esperit cristià, i no pas l'acritud d'En Rucabado!

I no cal dir com la diferència entre l'examen de la persona, del cas patològic, que fa el P. Esplugues, i l'examen de l'obra que fa En Rucabado, expliquen la diferència de tracte que un i altre donen al dissortat escriptor. Encara no s'ha dit prou allò de pietat pel delinqüent i abominació i guerra al delictes?

I no cal dir tampoc com són els esquerrans, els homes que no saben què cosa és cristianisme (en esperit, perquè el cristianisme no és comprèn amb la sola tasca intel·lectual) els qui han vingut a donar patent de cristianisme al P. Miquel per a denegar-la a En Rucabado. Sempre la mateixa ignorància entre aquests pensadors (?) esquerrans; i, sobretot, sempre el desig de confondre els termes d'una polèmica amb l'única finalitat no prou noble, de portar l'aigua al seu molí!

"La Nau"

Deia l'altre dia que CATALUNYA SOCIAL, per defensar-se de l'article d'En Rovira i Virgili "Els malparlats de la dreta", hi havia dedicat la meitat d'un número.

Absolutament inexacte. Solament l'editorial retolat *Els blasfemadors de l'esquerra* anava dedicat a contestar la *boutade* del senyor Rovira, puix amb reproduir-li allò que "els mots fisiològics emprats per En Sagarra no són malsonants", en teníem prou.

Altra part del número anava dedicat pel company Rucabado a defensar-se dels insults d'En Feliu Elias (de l'auster Elias) en l'article *Soldat brau i lleial*, també inserit a *La Nau*, és clar; per la redacció en la secció de comentaris contra un senyor anomenat Josep M. Massip que enlairava l'obra d'En Calles, a Mèxic, també a *La Nau*, és clar!; etc.

Què hi farem si aquest periòdic esquerrà es complau a recollir tota la brossa anticatòlica de la ciutat?

En Rovira i Virgili

Ha fet, també a *La Nau*, un elogi de l'escepticisme.

El tema no és nou, puix En Rovira, amb la seva *pose* un xic pedantesca, d'adoctrinament, de mestre (?), no fa sinó recollir i extractar qualque detall o comentari de premsa estrangera per a donar-lo als seus lectors.

Però és absolutament inoportú per a un gros públic. Caldria que el senyor Rovira tingués consciència de la missió de la premsa i que certes coses no poden pair-les tots els estòmacs. I aquest elogi de l'escepticisme (que, per altra part, tampoc resultava escepticisme, sinó la confessió de la pròpia ignorància dels homes científics davant el camp immens de la ciència) en un diari que aspira a orientar un sector del nostre renaixement, no sabem què pot portar a l'esperit col·lectiu del nostre poble. Oh, els mètodes educadors de certa gent!

Breviari crític, 1925-1926. Manuel de Montoliu. — Publicacions de l'Oficina Romànica. — Biblioteca Balmes. Preu: 5 pessetes.

El llibre del nostre il·lustre company Manuel de Montoliu, té per a nosaltres una valor inapreciable. Bandejant tota mena de prejudicis i sense tèmer les llançades que puguin donar-li els escriptors que monopolitzen la cultura, exposa lliurement el seu criteri sobre la valor dels llibres que judica. No sabem que cap dels escriptors que exerceixen la crítica literària en els nostres diaris, hagi posat de manifest amb més independència les bel·leses i les sutzures que contenen les obres cabdals de la nostra literatura.

El llibre del nostre estimat company és un bell guiatge per a la joventut. Dissortadament la joventut és sovint enganyada. Alguns escriptors que exerceixen una gran influència damunt de determinats diaris, fan vibrar els clarins de l'entusiasme quan s'ocupen de les obres dels amics que no són sempre recomanables i en canvi es mostren exigents i severos amb aquells que no volen penetrar dins de la seva cleda.

El nostre Montoliu, no bandeja cap escriptor. Fullegeu el seu "Breviari crític", i veureu amb quin respecte s'ocupava de les obres d'aquells que defensaven opinions contràries a les que ell defensa. En Montoliu és un bon cristià i es mostra inflexible en les qüestions de principis, però en totes les seves crítiques literàries posa de manifest la seva tolerància. És tolerant perquè les seves idees recolzen damunt de fonaments sòlids. Els sectaris són intolerants perquè no estan segurs del que defensaven. El dubte posa en les seves mans l'arma feridora de la intolerància. La comprensió és també una de les qualitats d'En Montoliu. Abans de judicar una obra primerament es situa. Els que no saben situar-se estan incapacitats per a copsar la bel·lesa d'aquelles obres que no s'adapten al seu temperament.

Amb quina serenitat ens parla d'alguns autors esceptics. Aquests autors estan obertament en contradicció amb la ideologia d'En Montoliu, que és profundament cristiana, i, no obstant, refuta la tendència de llurs obres sense davallar de les regions serenes de la crítica.

Aquesta imparcialitat dona al nostre eminent crític una gran autoritat per a posar de relleu els defectes d'alguns dels nostres escriptors. Si ataqués sistemàticament els escriptors d'altres camps, els seus blasmes no tindrien cap eficàcia. Les crítiques d'En Montoliu tenen una valor perquè no perd mai l'equanimitat ni la ponderació.

Per aquest segon volum del *Breviari crític* ha escrit un Prefaci magnífic. En Montoliu ens dona mestriolament una visió sintètica de la nostra producció literària dels anys 1925-26. És interessantíssima la visió que ens dona de la poesia lírica i de la prosa novel·lística. És un estudi magistral que posa de manifest la sòlida cultura d'En Montoliu.

Després de donar una definició justa de l'escola poètica mallorquina i d'alguns poetes de la Renaixença, afirma En Montoliu que amb la figura de

Maragall sorgeix l'aurora definitiva de la vertadera poesia lírica catalana. Maragall, segueix dient, fou sobretot, una sensibilitat genial, i dictà la llei del seu temperament a la fatalitat de l'ambient físic; i en aquest sentit podem dir que la individualitat del poeta tingué en la seva obra una admirable revelació.

Amb breus paraules ens defineix la personalitat dels poetes postmaragallians.

La poesia de Lòpez-Picó, ens diu En Montoliu, té a la base un ferment essencialment imaginatiu; la de Carles Riba, un ferment predominantment cerebral; la de Joaquim Folguera, un de mixte, imaginatiu-cerebral. És interessant la definició que fa de la poesia del príncep dels poetes catalans. La poesia de Josep Carner, diu, ocupa un lloc a part; la seva valor principal prové del seu caràcter representatiu d'un fons eminentment ètnic de mentalitat i sentiment; és la flor del sentit poètic perenne de la família catalana. També és justíssim el que diu dels poetes Sagarra i Garcés. La tendència popularista, tan marcada en la poesia d'aquests dos poetes, és en detriment de la pura valor lírica que una i altra poden posseir; la veu de l'ànima popular cobreix ben sovint en una i altra la del propi esperit.

En Montoliu fa observar que cap dels esmentats poetes postmaragallians "ha realitzat els postulats de la vertadera lírica, la qual, com expressió única i completa de la personalitat, exigeix que aquesta sigui integral i per tant que el verb poètic sigui expressió no sols de l'element intel·lectual i imaginatiu, sinó del fons emocional, de l'emoció universal humana".

En Montoliu fa excepció de les darreres obres del poeta Lòpez-Picó, "en les quals l'element emotiu brolla amb més força i abundor i encomana una vívida vibració a la rica imatgeria simbòlica, característica de la seva poesia".

Després d'haver definit la personalitat dels poetes postmaragallians, esmenta el nom d'aquells que han evolucionat notablement i que es troben tan allunyats de la poesia de la primera època, com de la de Maragall i de la cerebral i imaginativa de temps més recents.

Heus ací com defineix En Montoliu aquesta nova escola: "La poesia lírica és essencialment el col·loqui ritmat del cor i del pensament amb què l'esperit s'esforça per construir amb ajut de la imaginació el seu somni personal en la realitat del món i de la vida."

Aquesta poesia, lírica per excel·lència, segueix dient En Montoliu, és essencialment un soliloqui de l'ànima profunda; però com que tot llenguatge necessita un subjecte i un objecte, aquest soliloqui es manifesta en forma d'un diàleg del poeta amb ell mateix.

No sabem que mai ningú hagi definit tan justament els nostres poetes i que hagi donat una idea tan clara de l'evolució que ha sofert la nostra poesia.

Són també admirables les seves observacions sobre els nostres novel·listes.

En Montoliu afirma molt justament que el progrés que s'observa en el camp de la poesia lírica no el trobem en el de la prosa.

Ningú no pot negar que la nostra novellística és inferior a la nostra poesia lírica. No hem tingut encara un gran temperament de novellista. Quan Víctor Català ens va donar la seva obra mestra *Solitud*, hom va creure que ens trobàvem davant d'un veritable novellista; però dissortadament, les obres que ha produït després d'aquella gran novella són molt inferiors.

Puig i Ferrer, un dels nostres més grans novel·listes, les obres del qual ens han causat sempre una gran admiració, no ens ha donat encara una novella completa. Totes les seves obres pequen, com observa molt encertadament el nostre company, de fragmentàries i de poc representatives del nostre ambient social.

Mereix lloances l'obra d'En Joaquim Ruyra, però tampoc no ens ha donat encara una gran novella. L'estil és la seva única obsessió.

Cal confessar que les obres dels novellistes de la primera època eren més madures i més ben estructurades.

En Montoliu fa observar que per bé que la novella catalana no hagi sofert cap progrés notable en l'aspecte arquitectònic o en el de la concepció, l'obra de depuració que s'ha portat a terme en aquests darrers temps en el camp de la nostra llengua literària, ha produït ja els seus fruits en la prosa catalana.

Aquest progrés no solament s'observa en la prosa poètica, sinó també en les obres de caràcter realista.

En Montoliu presenta com model de l'equilibri que ha d'existir entre l'ideal de la correcció i l'ideal de la naturalitat, les obres de Carles Soldevila.

Es sens dubte la prosa d'En Soldevila, una de les més subtils i alades de la nostra moderna literatura. En Soldevila sap dir planerament coses molt belles.

En Montoliu es plany d'alguns excessos realistes, "com els que taren algunes narracions del llibre de Carles Soldevila *El senyoret Lluís*, en les quals l'autor es permet aturar-se amb damnable morositat en la descripció d'actes que una tradició de bon gust i de sentit moral, vella com la civilització i imperant àdhuc en l'estètica de l'escola realista més radical, aconsella als autors passar per alt i referir-s'hi amb una discreta al·lusió."

Fa observar el nostre eminent crític que existeix en algunes produccions dels anys 1925-26 una tendència realista de fons subjectiu; "un realisme fruit d'accessos d'humorisme tenebrós, i d'una visió tràgicòmica de la vida humana, com podem veure en alguns passatges de la col·lecció de narracions de Pere Coromines".

Ocupant-se de la novella de caràcter biogràfic, blasmat molt justament el *Jo!* d'En Bertrana, un escriptor de talent i dotat com pocs per la novella, que en l'esmentada obra traspassa els límits del bon gust i de la discreció.

En Montoliu esmenta les obres més importants que es varen publicar en aquells dos anys, i amb breus paraules ens dóna una idea de llurs tendències i de llur valor literari.

Aquest Prefaci magnífic, predisposa el lector a la lectura i meditació del llibre, perquè el situa admirablement per a la comprensió dels seus judicis crítics.

En Montoliu dóna a la seva tasca crítica una finalitat educativa. Sap copsar la bellesa de les obres de les quals fa un estudi analític sense prejudicis ni

apassionaments. La seva crítica sempre és justa i serena. En Montoliu afirma que té un concepte de la bellesa completament harmònic amb les lleis que regeixen les altres esferes de la nostra més noble i elevada activitat espiritual.

Cal felicitar l'Oficina Romànica de la Biblioteca Balmes, per haver publicat una obra tan interessant i alligadora.

Ningú no pot negar el mestratge del nostre il·lustre amic. Déu vulgui que les seves crítiques orientadores evitin que la nostra joventut intel·lectual segueixi camins tortuosos. En Montoliu ens assenyala el camí que ens menaria al verger de la veritable poesia i al món daurat de la veritable bellesa.

J. CIVERA I SORMANI

Opinions d'altri

De *La Gaceta del Norte*: "La masonería vencida", per J. Polo Benito, degà de la Catedral de Toledo.

Juan Guiraud, redactor-jefe de *La Croix*, comenta el feliz acuerdo entre el Vaticano y el Quirinal, resumiendo su parecer en estas palabras: "Entre la masonería, que reinó sin contradicción en Italia hasta los años de la guerra, y la Iglesia, perseguida por la tenebrosa secta, Mussolini se ha decidido por la Iglesia, a causa de haber advertido que la masonería es una obra de decadencia y destrucción, en tanto que la Iglesia produce y fomenta el progreso moral y material."

No son de hoy los preliminares de esta elección. Recuerdese que los golpes más contundentes asestados por el "duce" en la dilatada etapa de su gobierno, fueronlo contra la masonería. Mucho antes de la marcha sobre Roma, cuando era no más un agitador socialista, expresábase briosamente en contra de la Asociación secreta e influía decididamente en aquella famosa declaración de incompatibilidad entre socialistas y masones, votada en el Congreso de Ancona. ¿Qué linaje de motivos actuaban sobre el espíritu inquieto y dominante de Mussolini? Hay una afirmación suya que parécenos esencial en este asunto. Cuando dijo que la única idea universal existente en Roma era la que irradiaba desde el Vaticano, declaró la guerra a la masonería, la cual no tuvo otro intento, durante gran parte del siglo XIX, que suplantar la tiara por el triángulo. Todos los Gobiernos, en mayor o menor grado, fueron hechura masónica. Crispi, Zanardelli, Rudini, Cairoli, Giolitti, Bonomi... Presidentes y ministros eran poco menos que esclavos o mandatarios de las logias, que, al abrigo de un poder incomprensible y de una impunidad inexplicable, ponían y quitaban Ministerios, sin que en aquel continuo maniobrar del Gran Oriente, harto funesto a los intereses militares y políticos de Italia, no hubiese otra voz que la del Pontífice, siempre levantada en son de protesta.

En su insaciable afán de dominio llegó hasta a apropiarse la paternidad de la unidad italiana, con el vil propósito de afectar la representación de la patria restaurada y denunciar al Papado como el gran enemigo nacional. Menos mal que historiadores tan imparciales y autorizados como Alejandro Luzio descubrieron la hilaza, demostrando que la masonería no hizo sino aprovecharse de la victoria ajena, con notorio menoscabo del prestigio patrio, con lo que la opinión, ya en guardia después del desastre de Adua, empezó a reaccionar. Gran número de intelectuales alejados y aun opuestos al catolicismo, emprendieron una campaña antimasonica; pero sobre el hecho de la impopularidad de la secta, creciente ya en los últimos años del pasado siglo y, sobre todo, en los primeros del actual, culminaba otro no menos visible: las logias seguían mandando. Por miedo, por resignación impuesta ante la dificultad de dar en tierra con una organización más poderosa por más escondida...

TEMES DE LA SEMANA

Sembla que l'agitació escolar cedeix el lloc a la tranquil·litat i a la pau. El Govern ha castigat els centres d'ensenyament on s'han produït els últims disturbis, i està decidit a seguir castigant tots quants segueixin aquest mal camí.

Ara bé. En tots els càstigs collectius resulten sempre víctimes innocents. Paguen justos per pecadors, i això no val. Així ho entén el Govern i pren midos per a evitar-ho. Per altra part, molts pares de família s'han adonat dels perjudicis que sofreixen les carreres dels fills llurs, demés dels seus propis familiars interessos, i es disposen a "pendre part en causa", com sol dir-se en termes jurídics.

Aquest moviment de paternal defensa ha començat a Salamanca, on els pares dels alumnes de la famosa Universitat s'han reunit i federat per a defensar els seus fills i a ells mateixos i, conjuntament, la vida i esplendor de la Universitat salmanticense, contra els perills de semblant situació. La nova entitat procura, en el que pugui, normalitzar la vida universitària i recaptar del Govern que es faci a tots justícia i es mantinguin els furs universitaris degudament guardats.

La pesseta, que després de la penúltima caiguda reaccionà com era de preveure, ha tornat a caure, donant peu a jugades de borsa, perjudicant el comerç, desacreditant nostra signe monetari i forçant els capitalistes porucs a un trafegament de diners perfectament evitable. Tenen de donar-se per descomptades aquestes oscil·lacions, molt més tractant-se de país com el nostre que porta una molt llarga i no pas gloriosa tradició en aquests afers financers, i no sempre de bona llei.

L'eixut que tant de mal feia a mantes regions d'Espanya, i particularment a la nostra, es va reduint, però cal no fer-se il·lusions, perquè si al mes d'abril cada gota en val mil, les pluges de primavera no solen fer revenir les aigües; ja fan prou acompanyant les collites. Per a revenir les aigües fan falta règims de pluges abundants i persistents. Les fonts seques, cada dia més nombroses, s'aniran perdent si Déu no s'apiada dels nostres camps assedegats.

A més els corrents dels rius minven constantment a mida que els boscos desapareixen. I ningú no fa res per a evitar-ho!

Per cert que aquests dies s'han cremat a les muntanyes de Navarra i a les zones limítrofes, vastes extensions d'arbrat i nombrosos caserius amb molt de bestiar. Si tot fos culpa d'allò que en diuen l'atzar!

Altrament, segons unes de les últimes declaracions d'En Primo de Rivera i pel que deien els seus òrgans oficiosos, el pròxim mes d'octubre començarà el període de transició que ha de portar-nos a una nova legalitat. El país no s'hi encaparra gaire en aquesta política de promeses i profecies, encara que provinguin de tan acreditat origen.

El líder socialista, Saborit, està fent campanyes de propaganda per les temperades regions de Llevant, recollint xiulets i aplaudiments, segons s'escau. La

nota predominant dels seus discursos és la ministerial. Està molt content del tracte que es dona als socialistes i, sobretot, del regisme paritari. No és pas totxo En Saborit!

* * *

Les Conferències, o Conferència, sobre desarmament, reunida a Ginebra, no reïx. El cert és que cap potència no vol desarmar-se mentre en resti una d'armada. Això constitueix un cíclic viciós insoluble. Aquest problema té, demés, dues cares corresponents a dos perills distints. Hi ha el perill exterior i el perill interior. ¿Per què el Govern dels Soviets preconitza l'absolut desarmament de les nacions sinó perquè als partits extrems sovietitzats els convé la indefensió dels governs burgesos a fi que tinguin pas lliure les seves hordes?

Tot ço que pot desitjar-se és un raonat alleugeriment de les cargues de la guerra. El millor que es pot fer per a la pau és la propaganda de l'esperit de Crist, la propulsió de la política vaticana. Tota altra cosa és emprar temps en va.

Gràcies a Déu ja ha passat a la història la qüestió de Tacna i Arica, entre Xile i Perú, distribuïnt-se les dues iacions equitativament tot el que es disputava tants anys ha i amb tants de perills.

La qüestió que no serà fàcil que es resolgui per ara és la de la liquidació de la guerra. La consabuda reunió dels experts a París, acabà amb punta. El representant alemany, Dr. Schacht, que és home de poques raons, els plantà en sec a tots en veure que, amb les seves resolucions, s'anava a fer impossible la vida econòmica de la seva pàtria. L'emoció produïda arreu pel cop de geni patriòtic del doctor Schacht, no és per ponderar-la. La mort oportuníssima d'un dels experts aturà la desfeta de la Comissió i ha donat marge a noves negociacions privades, per tal de no tancar-se les portes d'una entesa.

Però mentrestant s'ha desbordat la premsa de tots els països interessats en les negociacions, i s'ha posat altra volta de manifest el pòsit dels nacionalismes exacerbats i les escorrialles dels odis i les rancúnies de la guerra gran, capaços encara d'encendre'n una altra de pitjor.

Dos dels temes nostres preferents i constants en tractar d'aquestes matèries, han sorgit en la gran premsa mundial germanòfila i àdhuc neutral, amb aquesta ocasió, i sota els mateixos mots. En efecte, s'ha qualificat de Tractat de Guerra el Tractat de Versalles i s'ha preconitzat l'absoluta necessitat de la seva revisió, i s'ha preconitzat igualment en ple parlament germànic la també absoluta necessitat d'escatir públicament la qüestió de les responsabilitats de la guerra, sense el qual escatiment és impossible que es liquidi amb justícia.

La situació és per demés delicada i compromesa, perquè no hi cap la violència per resoldre-la, ni pot obtenir-se això sense el consentiment del país vençut. — J.

Aquest número ha passat per la censura governativa

Noticiari

Espanya

El nostre estimat company Ramon Rucabado ha tingut la joia de veure augmentada la família amb un vuitè fill.

Demanem a Déu que li concedeixi molts anys de vida perquè sigui el consol i l'alegria del nostre dilecte amic i de la seva distingida esposa, models de pares cristians.

—El Sindicat Catòlic Agrari de Piedrabuena (Ciudad Real) ha comprat per la quantitat de 425.000 pessetes una devesa, o sigui un latifundi, que tenia lligats els pagesos, i ara els convertirà en amos de la terra que cultiven.

Així va resolent l'acció agrària cristiana, allí i en moltes altres parts que sovint remaquem, el problema de la terra amb pau, harmonia i beneficiament per a tothom; cosa que no sap, ni pot fer, el socialisme per les seves males doctrines i els seus pèssims sentiments.

—S'ha constituït oficialment un cabal d'1.500.000 pessetes, donades per l'Estat, a fi de protegir els vells mitjançant homenatges i premis a la vellesa, durant el present any de 1929.

Aquesta quantitat serà administrada per l'Institut Nacional de Previsió.

—La Cooperativa d'Obrers i Empleats Municipals, de Barcelona, ha inaugurat un agrupament de cases barates construïdes al peu de Montjuich.

—Perquè les propagandes socialistes als centres rurals no tenen per ara cap èxit remarcable, pensen molts que no cal treballar-los per a resguardar-los del perill socialista. Tingui's en compte que els estralls del socialisme en la classe obrera senzilla són, pot dir-se, irreparables.

—En el "Centro de Defensa Social", de Madrid, s'ha estudiat el "segur familiar" com a institució que assegurí a l'obrer el "salari familiar", preconitzat per Lleó XIII. La ponència anà a càrrec de Pau Sàenz de Barés, que calcula en 500 milions el cost d'aquest segur. Una "bicoca", que diuen els castellans.

—Pel ministre del Treball s'està treballant en l'estadística de salaris i jornals amb referència al 13 de maig proper.

Aquesta estadística ha de compendre tots els jornals i salaris que l'Estat paga o intervé, els que satisfacin les indústries més importants, les indústries típiques de cada comarca, etc.

Les dades que s'obtinguin seran oportunament publicades pel dit ministeri, i serviran de base a estudis que bé podrien donar lloc a moltes curioses ensenyances.

—Nostre il·lustre amic i eminent sociòleg N'Alvar López Núñez ha donat a Madrid una notable conferència sobre el valor educatiu de la Mutualitat escolar, demostrant la seva òptima influència i refusant els càrrecs que es fan a aquest mutualisme. Digué que la previsió es desenrotlla paral·lelament amb la civilització.

—Els tres Consells de Corporacions primerament constituïts corresponen a Gas i Electricitat, Metal·lúrgia i Banca.

ANTONI ALBÓ

Via Laietana, 67 - Telèfon 16201

BARCELONA

Material elèctric de totes classes
Instal·lacions i Reparacions
Taller - Ràdio

Aquesta casa té l'exclusiva de venda d'uns petits aparells aplicables al corrent altern de 125 volts, per a substituir les xinxetes i llums d'oli, en les habitacions, capelles i altres llocs on es necessiti llum constant, amb consum escassament de 2 cèntims en 24 hores

Demaneu demostracions!

Via Laietana, 67

FABRICA DE PASTES ALIMENTICIES

ANTIGA CASA FIGUERAS

FUNDADA EN 1820

Rambla de Sant Josep, 11.-BARCELONA

Bronzes d'Art, Ferreteria i Metalls per a obres. Instal·lacions per a aigua i gas

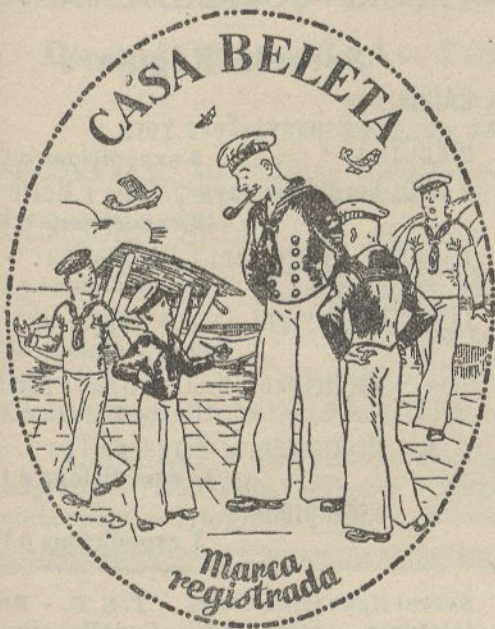
BIOSCA I BOTEY, S. L.

Secció especial d'Art Religios

VENDES: Rambla de Catalunya, 129
Telèfon 73536

TALLERS: Roger de Flor, 189
Telèfon 204

LA CASA BELETA



Creadora del vestit tipus mariner per a nens. El model més distingit i elegant.

La casa atén amb especial cura els vestits d'esport amb dibuixos exclusius en el gust més selecte.

VESTITS DE PRIMERA COMUNIO
I MODELS NOUS

A tot subscriptor de «Catalunya Social» se li farà un 5 % especial de descompte.

SASTRERIA DE SENYOR, CAMISERIA I CORBATERIA
AVINGUDA DEL PORTAL DE L'ANGEL, NÚM. 35. BARCELONA

Unicorde



Nou tipus. Qualitat i presentació



Ciment artificial LANDFORT

JOSEP FRADERA. Despatx: Ronda Universitat, 31 - BARCELONA
Telèfon 13067 Direcció telegràfica i telefònica: LANDFORT

R. PUIGDOMENECH

Confeccions per a senyora i nenes
Diagonal, 452 / BARCELONA

LES GRANS INDUSTRIES

FABRICA DE XARXES
I FILS RETORTS
PER A LA PESCA

FILLS DE GABRIEL JULIÀ

Bruch, n.º 7 - Telèfon 11422
(Entre Trafalgar i Ronda)

BARCELONA

Companyia Trasatlàntica
VAPORS CORREUS ESPANYOLS

Serveis Regulars

RAPID } Espanya-Nova York
DIRECTE } 9 expedicions a l'any
RAPID: Nord d'Espanya a Cuba i Mèxic
16 expedicions a l'any
EXPRESS: Mediterrani i l'Argentina
12 expedicions a l'any
LINIA: Mediterrani, Cuba i Nova York
16 expedicions a l'any
» Mediterrani, Costa Firme i Pacífic
11 expedicions a l'any
» Mediterrani a Fernando Póo
12 expedicions a l'any
» a Filipines
3 expedicions a l'any

Servei tipus Gran Hotel. - T. S. F. - Radio-
telefonía. - Orquestra. - Capella, etc., etc.

Per informes, a les Agències de la Companyia
en els principals ports d'Espanya. A Barcelona
oficines de la Companyia: Plaça Medinaceli, 8.

SERVICE STATION

PRIMERA ESTACIÓ AMERICANA A ESPANYA

JOSEP MANZANARES

La casa més important en gasolina, petroli, neumàtics, cambres, olis, grasses,
accessoris, eines, ferreteria i tot quant pertany a l'automòbil.

VENDA A L'ENGRÓS I DETALL

GARATGE I TALLERS:

Carrers Sepúlveda, 148-150
Villarreal, 85
i Floridablanca, 121
Telèfon 31510

CASA CENTRAL:

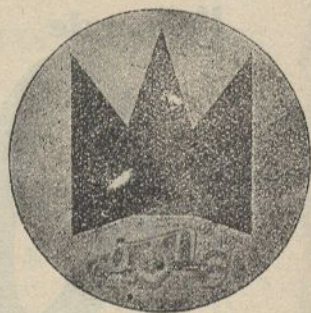
Carrer Aragó, 272
Passeig de Gràcia, 45
Telèfon 11550

MAGATZEMS:

Consell de Cent, 421

SUCURSAL:

Esplugues de Llobregat:
Carrer Laureano Miró, 59
Encreuament de les carre-
teres de Madrid i Cornellà



BARCELONA

B I C I C L E T E S

marca **WILLIAM**

Qualitat. - Presentació. - Bon preu

marca **B. F. B.** de nostra fabricació

Lo millor de lo millor

AL COMPTAT I A TERMINIS

ACCESSORIS - REPARACIONS :

Antiga casa Borrás - **R. Serra** - Rbla. Catalunya, 106
(cantonada al Passatge de la Concepció)

Acadèmia Cots

Direcció general: Av. Portal de l'Angel, 38—BARCELONA

FUNDADA EN 1879

Telèfon 18953 A.-Apartat 782

SUCURSALS: MADRID, Av Conde Peñalver, 7; LLEYDA, Estereria, 10; MANRESA, Angel Guimerà, 32
REUS, Arrabal Robuster, 23; MATARÓ, Riera, 59; BADALONA, Carme, 52 bis.

CLASSES SELECTES separats els dos sexes per diferents pisos i escales

COMERÇ - IDIOMES

Procediments eminentment pràctics

CLASSES GENERALS, QUOTA MODICA

Constantment l'ACADEMIA COTS rep demanda d'alumnes per ocupar bones places.

ASSIGNATURES: Teneduria.—Càlcul.—Lletra comercial.—Correspondència.—Mecanografia.—Taquigrafia.—Francès i Anglès.—Alemany.—Classificació i Arxiu.—Alts estudis comercials.—Ortografia.—Dibuix industrial.—Linguòfons.—Màquines de calcular, etc.

LA INNOVACIÓN

és la casa especialitzada en Novetats per a senyora, que es distingeix per assortits abundants i preu just en cada qualitat

Portaferrissa, 7 i 9. Salmeron, 29. Av. Portal de l'Angel, 38. BARCELONA

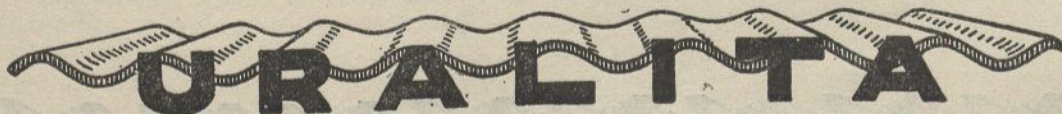
SASTRERIA TORRENTS

Ex-professor de l'Acadèmia de Mestres Sastres de Barcelona

Aquesta sastreria és coneguda i apreciada per tothom a qui li agrada el bon vestir perquè en la seva confecció i en les seves robes es troba un gust inconfusible. Grans existències en gèneres de totes classes.

El 5 % de descompte especial als subscriptors de CATALUNYA SOCIAL.

Rambla de Catalunya, 12, 1.^{er} / Telèfon 16040 — BARCELONA



EL MILLOR MATERIAL PER A COBERTES

LA NUEVA
GRAMOLA



LA VOZ DE SU AMO

con las últimas novedades en

DISCOS

de esta famosa marca

completará la felicidad de su hogar.

ADQUIERALA EN LA CASA

CESAR VICENTE

PASEO DE GRACIA · 4